

Ulf Lindahl
Miljö och teknik
Telefon: 08-508 260 24
ulf.lindahl@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2010-06-17

Förslag till nya mål och åtgärder inom Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Anmälan av svar på remiss.

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Krister Schultz

Eva Olsson

Bakgrund

Exploateringskontoret har för synpunkter senast den 5 maj 2010 från kommunstyrelsen erhållit rubricerad remiss från Naturvårdsverket. På grund av kort remisstid tillämpas kontorsyttrande.

Remissen

Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd fastställdes av naturvårdsverket 2004. I samband med att programmet nu revideras föreslås några nya mål och åtgärder. Nya mål som föreslås handlar om att antalet skyddsvärda träd inte ska minska och att träddepåer skapas. När det gäller kommunernas verksamhet föreslås också att beskärning och stabilisering av träden prioriteras och att man i minst 70% av all nyplantering inom parker, gårdsmiljöer och tätorter använder träd som är typiska för traktens kulturlandskap. Vidare föreslås att kommunerna ska tillsätta ett trädråd och att trädvårdsplaner ska utarbetas för de skyddsvärda träden. Förslaget lyfter också fram utbildningskravet för den personal som arbetar med träd.

I den övergripande visionen betonas de gamla trädens betydelse för den biologiska mångfalden och att träd äldre än 200 år inte avverkas.

Exploateringskontorets synpunkter

Träds betydelse

Gamla träd har i alla tider fascinerat människan och i äldre tider förknippats med myter och magi. Även för dagens människa representerar träden stora symbolvärden och borgar för kontinuiteten genom seklerna. Avverkning av gamla sjuka träd väcker ofta människors vrede och sorg, ett barndomsminne kanske försvinner.

Nyplantering-ruiner

I en storstad som Stockholm är det dock viktigt att vi har ett friskt trädbestånd. I Stockholms innerstad är gatualléerna planterade vid ungefär samma tidpunkt vid sekelskiftet 1800-1900. Om vi inte arbetar aktivt med förnygring genom nyplantering kommer dessa träd att dö samtidigt. Vi kan inte ha trädruiner som gatuplantering och inte heller i någon större omfattning i parkerna.

Staden måste därför ta ansvar för generationsväxlingen så att vi till kommande generationer kan efterlämna ett friskt bestånd. Visionen om att inga träd äldre än 200 år ska avverkas är ej alltid tillämpningsbar i urban miljö.

Skyddade träd – ekdatabas - träddepåer

Mer än hälften av stadens grönytor utgöres av naturmark som till stor del är säkerställd enligt Miljöbalken som sju naturreservat och ett kulturreseptat. Inom dessa områden finns många av de gamla träden, företrädesvis ek. Många gamla träd finns också inom Nationalstadsparken. Skötseln regleras genom fastställda skötselplaner. Staden har också genomfört en heltäckande inventering av ekbestånden som är dokumenterade avseende läge, storlek och status.

Att utarbeta speciella trädvårdplaner för de gamla träden förefaller i dessa sammanhang onödigt. Det är bättre att lägga de pengarna på trädvården. Träddepåer är knappast aktuella i Stockholm. Alla träd som avverkas i reservaten lämnas kvar på platsen.

Beskärning-rötsvamp-biologisk diversitet

I programmet betonas vikten av beskärning, stabilisering och kronstabilisering när det gäller gamla träd. Beskärning av gamla träd skadar så gott som alltid trädet beroende på energiförluster och rötangrepp. Så gott som alla gatuträd i Stockholms innerstad stympades på 5-6 meters höjd för 35 år sedan då träden var knappt 100 år. Resultatet av detta ser vi nu då träden måste bytas ut eftersom röta angripit stammarna, som delvis blivit ihåliga och träden farliga. Att hålla liv i gamla trädkronor genom tekniska stabiliseringsåtgärder kan inte anses motiverat

annat än i undantagsfall. Däremot kan givetvis ett gammalt fallfärdigt träd säkras genom att skäras ned till någon form av högstubbe för att bli till gagn för den biologiska diversiteten. Detta kan ske i vissa mer extensiva parker och i naturmarken.

Gestaltad stad i kulturlandskapet

Enligt ett förslaget mål skall 70% av nyplanteringen i staden ske med arter som är typiska för kulturlandskapet i trakten. Målsättningen anser inte kontoret vara tillämpbar i gestaltade miljöer.

Trädråd

I förslaget till reviderat Åtgärdsprogram föreslås vidare att Trädråd skall inrättas i varje kommun i Götaland och Svealand. Trädrådet skulle bestå av trädgårdsmästare, ekolog och kulturmiljövårdare. Trädgårdsmästaren bör bytas ut mot en landskapsarkitekt och en arborist. Exploateringskontoret är dock mycket tveksamt till ett sådant råd och anser att det blir onödigt byråkratiskt. Det finns tillräcklig kompetens och utvecklade samråds kulturer för att trädvårdsarbetet ska kunna klaras av utan speciellt trädråd. Kontoret föreslår istället att Trädråd bildas där behov finns.

Kompetens – utbildning

I remissen föreslås att personal som arbetar med skyddsvärda träd skall ha deltagit i minst två kurser om detta senast 2011. Utbildningssatsningar bör ske där behov finns och inte som en generell åtgärd.

Nemoral – boreonemoral

Kontoret föreslår översättning till ”södra Sverige upp till norrlandsgränsen vid Dalälven.”

Exploateringskontorets förslag

På grund av den korta remisstiden överlämnar kontoret svar på remissen i enlighet med detta tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden förslås besluta att lägga denna anmälan till handlingarna.

Slut